

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
 PODUREDNIŠTVO:
 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000
 Letna naročnina » 6.000
 Letna inozemstvo » 8.000
 Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVIII. - Štev. 2 (1384)

Gorica - četrtek, 8. januarja 1976 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Letnik 31 in letnik 28 Sveto leto: uspeh ali neuspeh?

Konec avgusta 1975 smo bili sredi počitnic, zato je neopaženo šla mimo za nas zamejske Slovence važna obletnica; zadnji teden avgusta je namreč minilo 30 let, odkar je začel izhajati prvi povojni katoliški tednik v Gorici, ki se je imenoval »Slovenski Primorec«.

Odgovorni urednik je bil msgr. Alojzij Novak. V uredništvu tega prvega našega katoliškega tednika so bili pok. Alfonz Berbuč, tedanji župnik v Šempetru pri Gorici, pok. Franc Kodrič, župnik v Vrtojbi, pok. msgr. Mirko Brumat, pok. Stanko Stančič, pok. Alojzij Pavlin in še nekateri živi. Ti so urejevali, pisali in vodili naš prvi katoliški tednik.

Prav je, da se jih ob 30-letnici spomnimo. Iz večnosti gotovo gledajo na tiste, ki njihovo delo nadaljujejo, na vse naše mlade na Goriškem in Tržaškem, ki so stopili v brazdo slovenskega katoliškega tednika, potem ko so oni odšli po zaslužni počitek.

»Slovenski Primorec« bi letos stopil v 31. leto izhajanja. Namesto njega pa »Katoliški glas« začne svoj 28. letnik kot naslednik »Slovenskega Primorca« in tržaškega »Tedna«.

V SLUŽBI VERE IN SLOVENSTVA

V tridesetih letih izhajanja sta oba goriška katoliška tednika želela biti predvsem v službi slovenskega primorskega ljudstva. V letih 1945/47 onega ljudstva, ki je tedaj živel v coni A, po letu 1947 pa tistega, ki je ostalo pod Italijo. »Slovenski Primorec« in pozneje »Katoliški glas« sta zavestno hotela biti »krajevni glasili« v tem smislu, da sta pisala za potrebe naše primorske skupnosti in slovenske primorske Cerkve v Italiji. Njun namen ni bil nikoli, da bi bila glasilo vseh Slovencev ali morda Slovencev po svetu. Hotela sta biti verno ogledalo dogajanja in potreb med našimi ljudmi na Tržaškem in Goriškem.

V tem času so nekateri hoteli, da bi posvečali večjo pozornost beguncem in izseljencem in več pisali o njih; drugi so želeli, da bi bolj posegali v razmere v Sloveniji; tretji so menili, da bi morali biti glasilo tudi vernikov in Beneških Slovenij in v Kanalski dolini.

Vse to so gotovo lepi nameni, toda na uredništvu so vedno menili, da v Gorici in Trstu nismo za to poklicani, ker moramo ostati primorsko glasilo. O Slovenceh po svetu je »Katoliški glas« zato poročal in ni nanje pozabil, kot so nekateri hoteli; Koroški in njenim razmeram je posvečal potrebno pozornost, toda ni silil v njihove razmere; o Slovenski Benečiji je pisal, toda pustil je, naj duhovniki in laiki v Nadiških dolinah tudi sami iščejo svojo pot.

»Katoliški glas« je na ta način bil in upamo, da bo še, glas slovenskih primorskih katolikanov v Italiji. Zaradi tega poročala predvsem o njih in piše predvsem zanje, kakor je tudi res, da v njem sodelujejo predvsem Primorci, tako duhovniki kot laiki.

ZAKAJ TAK LIST

Nekaterim ni pogodu, da »Katoliški glas« izhaja. Rajši bi videli, da bi se povezal s Slovenijo in se zadovoljil s tiskom, ki tam izhaja, češ da je ta tisk bogatejši, zanimivejši, bolj pester in zlasti bolj verski. »Katoliški glas« da ima vsega malo, verskega premalo.

Na ta ugovor povemo najprej, da smo v Gorici po vojni imeli svoj katoliški tednik, ko so v Sloveniji bili še brez verskega tiska. Potem vemo, da v Sloveniji tisk ni svoboden, tudi verski tisk ne sme in ne more vsega povedati, kar bi hotel in bi moral. Lansko leto zaplenjena »Družina« prica, da je še zmeraj tako.

Ali naj se tudi mi, ki živimo v svobodni demokraciji, odpovemo svoji svobodi in se zadovoljimo s kontroliranim tiskom? Črtomir je svojim junakom rekel: »Kdor hoče se podati, mu ne branim, neproste dni živeti! nočem enake, ne branim mu...« Tudi mi ne branim tistim, ki »Katoli-

škega glasa« nočejo brati in ki želijo, da bi ga ne bilo. Mi osebno rajši sledimo Črtomiru, ko pravi: »S seboj povabim druge vas junake, vas, katerih rama se vkloni noče...«

Kot glasilo primorskih katolikanov si je goriški katoliški tednik prizadeval, da bi med njimi gojil cerkvenega in demokratičnega duha. Tudi v današnjih časih, ko je oporečništvu v Cerkvi tako zelo v modi, da skoro nisi več kristjan, če ne oporekaš, je »Katoliški glas« skušal zmeraj pisati v soglasju z naukom Cerkve. Nikoli ni hotel sejati svojega semena, ampak seme Cerkve.

To smo zlasti pokazali, ko je šlo v Italijo za referendum o razporoki. Ves čas smo ostali trdni v tem, kar je bil in je nauk Cerkve, to je papežev, zadnjega koncila, škofov. Četudi je takrat italijanski katoliški tednik v Gorici zelo zavito in dvoumno pisal, smo mi ostali trdni v svojem prepričanju. Ni nam šlo za »naprednost« niti ne za »posluh« ljudskim željam, temveč za resnico.

Prav tako je »Katoliški glas« zmeraj ostal zvest demokratičnim svobodnim, kakor izhajajo iz italijanske ustave in Pija XII. Zaradi tega marsikdaj ni molčal, četudi so mu svetovali, naj oportuno molči.

Prav to dejstvo, da sta »Slovenski Primorec« prej in »Katoliški glas« kasneje »neoportuno« pisala o raznih zadevah v Sloveniji (zadnja zadeva je bil novi verski zakon), je krivo, da je »Katoliški glas« trn v peti določenim ljudem tostran in onstran meje. Vemo pa, da ga kljub temu zelo pazljivo berejo in pretresajo na raznih sejah.

TREBA JE OSTATI MLAD

Naj zaključimo to razmišljanje z ugotovitvijo, da se tudi časopisi starajo, da tudi oni obhajajo svoje jubileje. Ali vendar bi se časopis ne smel starati, po vsebini bi moral ostati zmeraj mlad, zmeraj pisati v soglasju s časi in potrebami časa. Ali je »Katoliškemu glasu« to uspešno? Ali je še danes dovolj mlad, dovolj sodoben, aktualen, zanimiv za naše ljudi?

To je težko vprašanje in obenem važno, saj časopis, ki ne zna biti zmeraj mlad, mora usahniti. Da bo »Katoliški glas« ostal mlad, pa ne zavisí samo od urednikov, ampak tudi od bralcev in dopisnikov.

Bralci bi morali opozarjati na probleme, pisati časopisu svoje želje, dopisniki pa naj bi bili zmeraj sveži v svojih člankih, pozorni na vsakdanje probleme naših ljudi in naše zamejske Cerkve. Zato pozivamo naše bralce, dopisnike, sotrudnike: Pomagajte nam, da bo »Katoliški glas« zmeraj mlad!

UREDNIŠTVO

Tisočletnica solkanske cerkve

Tiho in brez velikega hrupa pri nabito polni cerkvi starejših in razveseljeno tudi mladih je 27. in 28. decembra solkanska cerkev sv. Stefana, prvega mučenca, praznovala tisočletnico svojega obstoja.

Za to priložnost je združenih dekanijski zbor pod vodstvom prof. A. Ipavca nastudiral in izvajal poseben vokalno-instrumentalen koncert. Slavnostna akademija, združena z mašo, se je pričela ob 20^h (27. decembra 1975) z izvajanjem naslednjih skladb: Večerni zvon, ruska narodna, Mozartova Laudate Dominum in Dvoržakova Eja mater. Slišali smo tudi ikako Monotono pojo kraguljčki in Zadnje pismo A. Ipavca. Sledil je psalm 150 C. Francka in Božični prizor v pesmi, učinkoviti Glorija Agnus Dei J. Haydna ter mogočni Haendlov Aleluja.

Napovedovalci so poskrbeli za odlično povezavo pri vsaki izvedbi, ki je prisotne popeljala v davnino, ko so se naši predniki po iz daljnih Karpotov prehojeni poti ustavili tu ob bistri Soči. »To bo meja« in onkraj v Brdih »Tam naj bodo naše zadnje straže«. Narod, ki se je tu ustavil, ni vedel, kaj ga v sto in sto letih čaka in vendar je preстал vse vihere in

Je svet ob zaključku svetega leta postal boljši? Je prišla do izraza sprava, ki je bila glavni cilj svetega leta? Je človeštvo napravilo korak bliže k medsebojnemu sporazumevanju?

Dejstva bi rekla takole: v Libanonu divja kruta državljanska vojna med krščanskimi maroniti in arabskimi mohamedanci; spopad treh osvobodilnih gibanj v Angoli se vedno bolj zaostruje; bližnjevzhodna kriza med Izraelom in Arabci ne kaže na razplet, prav tako ne spor med Grki in Turki na Cipru; kristjani se v Severni Irski še vedno pobijajo med seboj, Vietnam in Kambodža je zajel mrtvaški molk, v Afriki je rasna napetost vedno večja, v Latinski Ameriki peščica gospodarsko močnih izkorišča množice ne-močnih, terorizem cvete kot še nikoli...

Je torej bilo sveto leto s svojim pozivom k spravi in spreobrnitvi udarec v prazno? Ne! Prav pred krivičnim in po obračunavanju težečim človeštvom je Cerkve v zadnjih dvanajstih mesecih kot protiutež postavila zamisel svetovnega bratstva, lik velike ljubeče se družine, ki moli.

MOGOČNA SREČANJA LJUDSKIH MNOŽIC

Bilo je to leto tihe prenov, ko so romarji vsega sveta v večnem mestu ob grobovih sv. Petra in Pavla poglobljali svojo vero in si dajali novega poguma za boj življenja.

Aprila so se zbrali športniki, v maju časnikarji, gledališki in filmski ustvarjalci, delavci vseh vrst; v septembru so prišle v »letu žene« katoliške žene, matere in dekleta; prišli so kleriki, bolni, člani mladih družin, pa tudi številni nekatolici.

Več kot pol milijona ljudi je na veliko noč skupaj s sv. očetom vzklikalo »Aleluja«. Binkošti so pritegnile v sveto mesto mlade ljudi. Povsod je bilo čutiti dih Sv. Duha, ki veje koder hoče in kakor hoče. Tudi navzočnost ciganov, teh izrinjenih članov človeške družbe, je vedela veliko povedati. Ali prisotnost tisočev Afričanov z lastno liturgijo ob zvoku bobnov in tolkal. Ali srečanje vojakov v novembru, ki so sredi sveta brez miru prosili za mir.

prebolel ponižanja in zatiranja na tem tako važnem koščku zemlje.

A končno je narod vstal in strgal okove ter svobodno praznuje veliki jubilej svojega krščanskega žarišča na najzapadnejši meji domovine. Tudi zamejci se pridružujemo temu častitemu, izrednemu jubileju, saj je solkanska cerkev mati goriških cerkv. - K. C.

Mednarodni mejni prehod Vrtojba-Standrež

Promet na novem mednarodnem mejnem prehodu med Italijo in Jugoslavijo pri Vrtojbi oziroma Standrežu se bo odvijal na osmih stezah za vsako smer vožnje. Tako je sklenila mešana tehnična komisija na zadnjem sestanku v Novi Gorici. Na podlagi programa, ki ga je pripravila skupina izvedencev, bodo na prehodu Standrež-Vrtojba rezervirali osem stez za promet osebnih avtomobilov, štiri za tovornjake in štiri za avtobuse.

Vse te načrte bodo morali prikriti novemu mejnemu sporazumu med Italijo in Jugoslavijo, ki je bil sprejet v Osimu.

Celo iz držav s socialističnimi režimi so prišli romarji: iz Poljske, Vzhodne Nemčije, Madžarske in Bolgarije, da o Jugoslaviji sploh ne govorimo.

Višek svetega leta so pomenila razglašena novih blaženih in svetih. Blaženih je bilo 13, svetih 6. Pet milijonov ljudi je poneslo s seboj iz srca krščanstva poslaničarji miru in dobre volje, številni milijoni pa so istočasno doma delovali v duhu sprave in odpuščanja. Bila je to duhovna mobilizacija najbolj zdravih sil človeštva, ki je ne zmorejo ne vladarji ne predsedniki republik ne diktatorji ne ideologi.

PRIČAKOVANJA DALEČ PRESEŽENA

Upravičeno je dejal msgr. Antonio Mazza, glavni tajnik osrednjega odbora za praznovanje svetega leta:

»Kar smo od jubileja pričakovali, je bilo daleč preseženo. Vsi, ki so se udeležili svetovnih slovesnosti, so dokazali, da so doumeli verski, spokorni in cerkveni značaj svetega leta. Zlasti je treba poudariti njihov smisel za molitev, prejem sakramentov in vse, kar je v zvezi s svetostjo Cerkve.

Mogočno zborovanje beneških Slovencev

Kdor se je v torek 6. januarja na praznik sv. Treh kraljev udeležil v Čedadu že tradicionalnega srečanja izseljencev iz Beneške Slovenije, je odhajal zadovoljen, kajti prišlo je do premika, ki napoveduje beneškim Slovincem boljše čase.

Najprej izredna udeležba: prostorna dvorana »Ristori« je bila nabito polna, to se pravi, v njej je bilo nad 800 ljudi in še mnogi so morali ostati zunaj, ker ni bilo več prostora. Nato izjave govornikov, ki so vsi priznavali obstoj slovenske manjšine v videmski pokrajini ter pozivali, da se dajo tem ljudem pravice, ki jim pritičejo. Potem uspešen nastop dveh zborov »Beneški bratje« in »Nadiški puobi« in končno veselo presenečenje dneva: prvi nastop beneške dramske skupine z »Beneško očetjo«.

Poleg izseljencev, ki se vsako leto za božične praznike vračajo v svoj rojstni kraj in številnih domačinov iz vseh beneških občin so se udeležili prireditve beneški župani z občinskimi svetovalci, predstavniki dežele, videmske pokrajine ter zastopniki slovenskega političnega in kulturnega življenja tostran in onstran meje. Slovensko skupnost sta zastopala deželni svetovalec dr. Drago Stoka in občinska svetovalka iz Doberdoba Marija Ferletič.

Značilen za novo miselnost je bil govor predsednika deželnega sveta Arnalda Pittonija. Med drugim je dejal:

»Delamo na to, da se ne bi več čutili tujci na svoji zemlji in da se ne bi uničilo, kar je še jezika in kulture ostalo slovenskemu prebivalstvu v videmski pokrajini. Vse to dokazuje, da dolgoletni psihološki pritisk na vas ni rodil sadov in da trka vaš protest na zavest svobodnih in demokratičnih ljudi naše dežele. Država je že predolgo časa vaš dolжник. Preveč let vas skorajda obtožujejo samo zaradi tega, ker branite dokaze o svoji bitnosti. Deželni svet že dalj časa spremlja vaše težave. Hodimo po poti k priznanju vaših pravic kot deželanov in Slovencev na Videmskem. To je vaša zasluga, sad vašega poguma, potrpežljive in dostojanstvene dejavnosti. Nadaljevati moramo po tej poti ter premagovati predsodke in nasprotovanja. Vedite, da so na vaši strani vsi demokrati dežele Furlanija-Juljskega kraja in naša deželna skupščina.«

Govorili so še pokrajinski svetovalci

Med romarji so bili predvsem ljudje iz preprostih vrst, delavci, kmetje, uslužbenci, obrtniki, gospodinje, čeprav ni manjkalo tudi izobražencev. Poseben pečat pa so svetemu letu brez dvoma dali mladi ljudje.

Čeprav je bil namen svetega leta kristalno čist, pa med sredstvi javnega obveščanja ni našel toplega sprejema in iskrenega razumevanja. Najprej je prišlo do gonje zoper sveto leto, ko ga je papež naznanil, češ da gre za izkoriščanje vernih množic v pridobitvene namene. Ko se je potem pokazalo, da bo sveto leto velik moralen uspeh, so javna občila skušala prikazati Vatikan kot tistega, ki se je s svetim letom finančno okoristil, čeprav je znano, da je imela od tega korist vsa Italija.

»Duhovni sadovi — je končal svoja izvajanja msgr. Mazza — so tisti, ki bodo prešli vse meje in preprijeli notranjost ljudi. Sveto leto je pripomoglo k večjemu sporazumevanju med narodi ter dalo poudarek pravičnosti in miru. V svetem letu se je mnogo sejalo; ne smemo biti nestrpni, ko sadov morda ne bomo takoj videli. A molitve tolikih romarjev gotovo niso bile zaman.«

prof. Pavel Petricig, predsednik Zveze emigrantov iz Beneške Slovenije Luciano Feletig, pokrajinski svetovalec Giuseppe Chiabudini ter čedajski župan Dal Basso.

Višek vse prireditve pa je bila izvirna priredba »Beneške očetje«, ki jo je režiral član SSG iz Trsta Adrijan Rustja, besedilo pa napisal v domačem narečju Izidor Predan. Bil je to res izreden kulturni dogodek, ki je odkril presenetljive sposobnosti nastopajočih igralcev. Nastopili so s toliko sproščenostjo in gotovostjo, da skoro ni bilo moč verjeti, da nastopajo prvič in da so amaterji.

V glavni vlogi kmeta in oštirja je blestel Izidor Predan, skoro nič pa niso zastajali drugi nastopajoči. Kot svatje na ženitovni so sodelovali pevci zbora »Rečan«. Silno učinkovita je bila dekoracija, ki jo je pripravil Aldo Clodig ter kostumi, zamisel Rosine Zufferli.

S to igrico bo sedaj ta mlada dramska skupina obiskala naše odre v Benečiji, na Goriškem in Tržaškem. Pojoča beseda, pristnost izražanja in mikavna ženitovanjska zgodba s srečnim koncem s harmoniko in svati bo nudila gledalcem tisto zadoščenje, ki nam ga žal poklicna gledališča dostikrat ne znajo več dati.

Od prvega emigrantskega dneva v Čedadu leta 1964 nas ločuje komaj dvanajst let. Pri tem kakšna razlika! Tedaj je bilo prisotnih nekaj desetih izseljencev, katerim je zapel pevski zbor iz Dola-Poljan. Letos pa nad tisoč oseb, ki so prisostvovali docela samostojnemu programu naših beneških rojakov.

Zvezda, ki je zasvetila nad Betlehemom, je razsvetlila tudi Beneško Slovenijo. Sv. Treh kraljev je oznanila rojstvo božjega Deteta, nam Slovincem pa prebujenje našega ljudstva v Nadiških dolinah. Prepričani smo, da je najhujše že mimo in da je Beneška Slovenija narodno rešena.

-ej

Naslednik kardinala Alfrinka

Pred meseci je holandski primas kardinal Alfrink papežu sporočil, da se odpoveduje vodstvu svoje škofije, ker je dosegel starost 75 let. Sv. oče je sedaj njegovo odpoved sprejel. Na njegovo mesto je imenoval kardinala Willebrandsa, ki je bil doslej predsednik Tajništva za zedinjenje kristjanov.

Ob zaključku tridesetletnic

Odšlo je leto, v katerem smo se Slovenci skupno z drugimi narodi spomnili konca grozot druge svetovne vojne. Poraz držav Osi in zmaga Zaveznikov v letu 1945 je bil tak dogodek za Evropo in ostali svet, da seveda nismo mogli mimo jubileja drugače kot s ponovno oživiljenimi občutki neizmernega olajšanja, ki smo ga doživljali na pragu poletja pred 30 leti. Pri tem je bil osnovni poudarek na počastitvi vseh, ki so za boljši svet darovali v zadnji vojni svoja življenja.

V premišljevanje se nam zdaj ponuja obracun o tem, kako smo proslavljali. Odšli bomo vse, kar je bilo nespornega in plemenitega: vse intimne in javne manifestacije, ki so potekale v znamenju spoštovanja do padlih, veselja nad pridobljeno svobodo in vere v demokracijo kot oblikovalko človeka vrednega življenja. Mimo tega pa preostaja nekaj pomislekov in ugotovitev.

Bežen pregled čez proslave v svobodni Evropi nam najprej pokaže, da je bila Italija v tem daleč na prvem mestu. Psiholog naj ugotovi, če je v tem ostanek kakega kompleksa krivde, ki bi jo utegnila vzbujati fašistična preteklost (seveda vsiljena) te države.

Političnemu opazovalcu pa ni treba tako daleč v skrivnost človekove in narodove duše. Vsem je bilo jasno, da je veliko proslav potekalo izrazito v službi sodobnega dogajanja, saj je jubilejni čas kot naračeno sovpadal z volitvami, drugimi najvažnejšimi v povojni Italiji.

Mimo uradnih, resnobnih, zgodovinsko obeleženih svečanosti je bilo zato veliko ideološke, aktivistične zagnanosti predvsem z leve. Tako smo le malo slišali o ameriških, angleških, poljskih armadah, ki so poleg garibaldincev tudi nekaj prispevale k osvoboditvi Italije. Čutili je bilo neprijetno, značilno za državno skupnost v hudih krčih družbeno-političnih pretresov. Nepogrešljivo je zadišalo po načrtih o nekem pohodu na oblast.

Seveda smo vse to zaznali tudi na slovenskem območju, s to razliko, da se na mešanem in mejnem ozemlju vsaka stvar še dodatno zakomplicira. Naše proslave, ki so bile v večini primerov v rokah levčarjev, so bile skoraj dosledno razklane. Občinstvo je prihajalo nanje s svojimi slovenskimi partizanskimi spomini, prireditelji pa so po liniji svojega včlanjenja v ANPI, PCI in PSI vabili drugorodne partijske veljake in skušali čustveno usmerjati množice v svet, ki bi si ga v letih 1941-1945 le težko predstavljale kot svojega.

Kaj sta si lahko na hrupni zakuski povedala mati treh padlih Slovencev in brat dati italijanski mladoletnik z vietkongovsko ovratnico, nam ni dano razumeti. Poštenjak bo tudi strmel, ko bo zvedel, da so vzgojitelji s partizansko preteklostjo na neki komemoraciji zabrusili v obraz »fašista«, ko je iskreno vprašal, čemu naj njegovi učenci pred spomenikom padlih Slovencev pojejo »Bella ciao«.

To, da so bili med starešinstvom marsikje brez zadrege postrojeni tudi bivši fašisti, je pa že tako in tako pojav, ki ga žal poznamo ravno 30 let.

Kljub vsemu je bilo marsikatero oko rosnost, ko se je izpred novega spomenika začela Kajuhova poezija ali je zadonela z odra pesem »Hej tovariši, tujec mora iz naše zemlje«. Preveč je bilo gorja in upov, preveč požrtvovalnosti in ponosa, da bi se vse to pozabilo. In tako se je ob 30-letnici marsikdo čisto resno vprašal, kdo je zapravil slovensko partizansko pravdo. Kdo, komu in za koliko.

Poglavje zase bi bilo razmišljanje o simbolih, ki smo jih videli na določenih prireditvah. Najprej rdeča zvezda. Spoštujemo jo pri komunistu, ki veruje v svojo idejo. Odklanjamo pa jo kot vsiljeni skupni simbol za vse, ki so bili in so še proti fašizmu.

Druga stvar so italijanske zastave, ki smo jih tudi videli na kaki slovenski svečanosti za 30-letnico osvoboditve. So želeli organizatorji z njimi poudariti neko ozemeljsko dokončnost, ki je potem prišla z jugoslovanskim pristankom prav za 30-letnico?

So pa italijanske barve na onih slovenskih prireditvah vsaj demokratu vzbudile neko spoštljivo misel, o kateri se levčarskim prirediteljem kajpak niti ne sanja. Spomnili so nas na državo, v katero smo bili vključeni, in nam ponudile neko premerjavo. Italija je svojo protifašistično »Resistenzo« izvedla v PLURALIZMU. Ko je prišla svoboda, ni nihče iz oborožene koalicije prevzel oblasti in vsilil vsemu narodu novo diktaturo. Iz boja proti fašizmu so Italijani izšli svobodni in so to do danes tudi ostali.

Kako otožna je primerjava z matično

domovino, ki je vsemu svetu zgled junaškega upora proti okupatorju, a je ta upor neznatna manjšina zmanevirala za svojo partijsko zmago in uvedbo diktature brez najmanjše možne kontrole.

Preostaja še dejstvo, da imamo za vsem tem po naših vaseh lepe, močnejše spomenike. Sodobnike in znanke bodo dan na dan opominjali, da se je tu nekoč bil slovenski človek za svobodo in skupni svobodni domovini. Herojski boj s pretresljivim rezultatom: da je pluralistična svoboda možna v državi, proti kateri so se dvignili slovenski partizani, ni je pa tam, kjer je bila centrala veličastne, zlorabljenep epepeje, in kjer prikrivani množični grobovi kričijo resnico o veliki ukani.

MLAJSI SLOVENEK

Iz življenja koroških Slovencev

V ljubljanski umetnostni galeriji Labirint razstavlja od sv. Treh kraljev dalje koroška akademska slikarka Zorka Weiss, 29-letna koroška Slovenka, ki poučuje risanje na slovenski gimnaziji v Celovcu. Za svojo samostojno razstavo v Ljubljani je slikarka odbrala 21 svojih del, med temi 8 na platno. Slikarka Weiss razstavlja na podlagi povabila, kar je gotovo veliko priznanje, če pomislimo, da je moral umetniški svet galerije letos kar 40 ponudb odkloniti. Tudi ta dogodek priča, da koroški Slovenci niso več samo idilično kmečko ljudstvo, ampak so že prerasli v sodobno družbo in samostojno posegajo bodisi v politično življenje kakor tudi v samosvojo umetniško govorico. To pa je tudi jamstvo za njihov prerod, obstoj in razvoj.

Akademija slovenskih bogoslovcev, ki povezuje koroške slovenske študente bogoslovja, slavi svojo 120-letnico. Njeni začetki so povezani z osebnostjo svetniškega škofa Antona Martina Slomška. Slomšek je že kot bogoslovec v letu 1821 izbojeval dovoljenje za duhovne vaje bogoslovcev v slovensčini. Akademija je bila formalno osnovana leta 1848. V svoj program je prevzela vse to, kar je obsegala že Slomško-

va šola: pridiganje in druge govorniške vaje, pismene vaje, gojitev družabnega življenja in petje.

Znani avstrijski strokovnjak za manjšinska vprašanja dr. Theodor Veiter je v uglednem dunajskem tedniku »Die Furch« objavil dolgo in dobro podprto poročilo o pomemčevanju slovenskih krajev in imen v tlopisnih imen na Koroškem. To pomemčevanje izvaja sam avstrijski Zvezni urad za meritve in merjenje (Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen) ter znana dunajska založba zemljevidov in specialk Antaria-Freytag & Berndt. Dr. Veiter navaja primere, ko se stara slovenska imena na prejšnjih zemljevidih zamenjavajo s pomemčnimi npr. Pečovnik postane »Steinhügel«, Suhi vrh »Trockenberg«, Kočna v Karavankah pa »Vellacher Hochtal«. Ob gornjem porečju Drave so npr. že med vojno napravili iz kraja Windisch Matrei (windisch = stara nemška oznaka za slovenski) »Matrei in Osttirol«.

Slovensko gorsko ime Baba pa prevajajo s »Frauenberg« ipd. Potem porečejo — komentira celovski »Naš tednik«, da na teh krajih nikoli niso živeli drugi kot nemški ljudje. Samo poglejte zemljevide Antaria-Freytag & Berndt!

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti, ki se je sestalo v Steverjanu v soboto 27. decembra, je obširno in poglobljeno razpravljalo o programski izjavi predsednika obnovljenega deželnega odbora (po izstopu socialistov) dr. Comellija.

V pretres je vzelo tako programske smernice glede gospodarsko-socialnih pobud in posegov kot glede odnosov do političnih sil, ki niso prisotne v koalicijskem odboru, ki ga sestavljajo DC, PSDI in PRI.

Posebno pozornost je posvetilo tistemu delu izjave, ki govori o volji deželne vlade, da se bo aktivno prizadevala pri osrednjih oblasteh v Rimu za uresničitev globalne zaščite slovenske manjšine na osnovi 6. člena ustave ter tudi sama spre-

jela ustrezne ukrepe v okviru lastnih pristojnosti v smislu 3. čl. deželnega statuta. Prvi odraz tega zagotovila vidi deželno tajništvo SSK v obvezi novega odbora, da bo dežela upoštevala pripombe krajevnih ustanov po samostojnem upravljanju šolskih problemov tudi v okviru šolskih okrajev, kar je pravzaprav enotna zahteva šolskih in družbenih sil manjšine, ki jo SSK brez pridržkov v celoti podpira.

Na osnovi omenjenih zagotovil predsednika Comellija in v pričakovanju nadaljnjih pojasnil v teku razprave o programskih izjavah v deželnem svetu je deželno tajništvo SSK pooblastilo svojega deželnega svetovalca, da preveri voljo deželnega odbora posebno glede izvajanja obvez v korist slovenske manjšine v deželi in se temu ustrezno ravna pri glasovanju.

Deželno tajništvo SSK je kritično analiziralo zadnjo izjavo predsedstva vlade v Rimu, v kateri je rečeno, da po Posebnem statutu, priloženem Londonskemu sporazumu iz leta 1954, ni predvidena uporaba slovensčine v izvoljenih organih.

SSK meni, da gre za enostransko in restriktivno tolmačenje Posebnega statuta in s tem črke in duha 8. člena nedavne pogodbe iz Osima, ki je povezala vsebinsko Posebnega statuta. Zato je pričakovati — ne glede na negativne odmeve pri slovenski manjšini v Italiji — interpretacijo 5. člena Posebnega statuta tudi druge pogodbenice strani.

Naše stališče ne more biti drugačno, kot da imajo predstavniki manjšine pravico govoriti v materinem jeziku tudi v izvoljenih organih. Zato je sedaj na predsednikih izvoljenih ustanov: ali da dejansko omogočijo izvajanje te pravice ali pa da takoj sprožijo postopek za sprejetje ustreznih ukrepov.

OD TEDNA DO TEDNA

Na Brdu pri Kranju je prišlo v ponedeljek 29. decembra do srečanja med Titom in predsednikom avstrijske vlade Kreiskim. Iz izjav, ki sta jih po srečanju podala oba državnika, je bilo razvidno, da sta se pogovarjala tudi o slovenski manjšini, toda do kakšnega zblizanja v tem vprašanju ni prišlo.

Moskovski list »Pravda« zavrača pluralizem, tj. razliknost ideoloških pogledov ter večstrančnost političnih strank. Po mnenju lista je tak pluralizem meščanski pojav in ne bi branil revolucionarnih pridobitev delavstva.

Vsi teroristi, ki so na Dunaju ugrabili vrsto arabskih ministrov, ko so razpravljali o ceni petroleja, so dobili politično zatočišče v Alžiriji. Nenavadno priznanje za zločin, ki je terjal tri človeška življenja.

Senator Amintore Fanfani je konec leta 1975 kar dvakrat obiskal rdečo Kitajsko. Poleg tega je preživel deset dni na Japonskem. Zdi se, da imajo oblastniki v Pekingju za demokratskega prvaka več simpatij kot za voditelja italijanske komunistične partije Berlinguerja.

Med prtljago, vskladiščeno na mednarodnem letališču La Guardia v New Yorku je zaradi eksplozije podtaknjene bombe bilo 11 mrtvih in 75 ranjenih. Kdo je krivec tega zločina, še ni jasno.

V Atenah je bil obsojen na dosmrtno ječo general Dimitrios Ioannides, šef policije v polkovniški vladi. Kriv naj bi bil smrti 40 študentov, na katere je streljala 17. novembra 1973 policija po njegovem ukazu.

Prve dni novega leta je zajelo severozahodno Evropo silno neurje. Veter je dosegel hitrost 160 km. Ceste, železniške in pomorske zveze so bile za nekaj časa prekinjene. V neurju je izgubilo življenje 54 oseb, od teh v Vel. Britaniji kar 42.

Za novo leto je predsednik italijanske republike naslovil na javnost kar dve poslanici. Prvo je namenil vsem državljanom, drugo pa izseljencem širom po svetu.

Na meji med Kuvahtom in Saudsko Arabijo je strmoglavilo libanonsko potniško letalo, pri čemer je izgubilo življenje 82 oseb. Na Irskem pa je prišlo do železniške nesreče, ki je zahtevala 5 mrtvih in 50 ranjenih.

Po 34 dneh so ugrabitelji spustili na svobodo Karlo Ovazzo, taščo hčerke predsednika Confindustrie in Fiata G. Anegghia. Družina je ugrabiteljem izplačala 650 milijonov lir.

V Carigradu je zavozilo s pristajalne steze veliko najeto potniško letalo s 360 muslimanskimi romarji, ki so se vračali iz Meke. Pri tem se je letalo vnelo, potniki pa vsi rešili.

Sestanek deželnega tajništva Slovenske skupnosti

Do nove napetosti je prišlo na Portugalskem, ko je kakih dva tisoč oseb skušalo rešiti iz zaporov v Oportu skupino 140 častnikov in podčastnikov, ki so izvedli neuspeli levčarski udar 25. novembra lani. Pri spopadu z vojniki so bile 4 osebe ubite, šest pa je bilo ranjenih.

V Belgiji v rudarskem mestu Charleroi je v noči na novo leto izbruhnil v nekem javnem lokalu požar. Pri tem je bilo 15 človeških žrtev. Vsi mrtvi in ranjeni so skoraj brez izjeme mladeniči in mladenke, stari od 16 do 24 let. Med njimi je pet Italijanov.

Britanska vlada je odpoklicala iz Čila v znak protesta svojega veleposlanika, ker je čilska policija pri zasliševanju kruto mučila angleško državljanko zdravnico Sheila Cassidy. Zdravnica naj bi bila nudila zdravniško pomoč nekemu gverilcu, ki pripada skrajni leviči.

Iz Slovenije

Razmah Kopra in njegovega pristanišča

Proti koncu preteklega leta je v Koper pripeljal iz Maribora prvi električni vlak, ki je vozil iz Maribora do Kopra vsega skupaj štiri ure. S tem je elektrificirana vsa nekdanja Južna železnica, od avstrijske meje nad Mariborom mimo Ljubljane do Kopra, oziroma do Trsta. Odsek od Trsta do Postojne z odcepom na Reko je bil elektrificiran že pred zadnjo vojno, prago od Postojne do Ljubljane pa so elektrificirali razmeroma pozno, šele v začetku šestdesetih let.

Sele odslej je šla elektrifikacija slovenskih železnic nekoliko hitreje, po povezavi Ljubljane s Postojno še iz Ljubljane do Jesenic, potem do Zidanega mosta in Dobove na meji s Hrvaško, okoli leta sedemdeset končno med Zidanim mostom in Celjem in 1975 od Celja do Maribora in avstrijske meje, ter še nova koprsko praga od Hrpej (na progi Divača-Pulj) do Kopra. Tako so povezana osrednja slovenska mesta: Maribor (123.000 prebivalcev), Ljubljana (240.000) in izhod na morje Koper s pristaniščem (okoli 15.000 prebivalcev).

Po izvršeni elektrifikaciji železniškega odseka med Hrpej in Koper se bo tovor po železnici do pristanišča podvojil: od 2 na 4 milijone ton letno.

Koprsko pristanišče se širi v smeri proti Ankaranu. Kmalu bodo začeli izkopavati tretji zatok med širokimi pomoli, ki bo imel globino 16-18 metrov. Z izkopanim gruščem in peskom iz morja bodo zaspavali še nadalje Skocijski zaliv, na čigar površini se z izsuševanjem širi industrija. Zaliv se razprostira med koprskim mestom in celino. Ker sega železniški tir do samega Kopra, je Skocijski zaliv že ločen od morja; pravzaprav je povezan z njim le z ozkim kanalom. Ob tem prometnem koncu naj bi v prihodnje postopoma zrastle kolodvor, avtobusna postaja, nova pošta, parkirni prostor, poslovni hotel, trgovine in nekaj drugih naprav.

Uspešno slovensko podjetje

Slovenska industrija za telekomunikacije in elektroniko »Iskra« (47 tovarn, od teh 42 v Sloveniji) je kljub krizi, ki je zajela to področje, povečala lani proizvodnjo za približno 18 %.

»Iskra« je na področju elektronike in telekomunikacij največji proizvajalec v Jugoslaviji, proizvaja pa aparature za telefonijo in celo vrsto malih gospodinskih in obrtniških strojev, radijske in televizijske aparate in elektronske dele. Značilna je tudi proizvodnja električnih sestavin za avtomobile, ki jih izvažata tudi v Italijo.

Podjetje »Iskra« ima zdaj v službi približno 26.000 delavcev in uslužbencev. Vrednost proizvodnje se je lani povečala za več kot 21 % in je narasla od treh milijard 350 milijonov Ndin na 4 milijarde in 70 milijonov. Trgovska mreža »Iskre« je razširjena v 17 državah.

Mogočen zaključek svetega leta

Casopisi poročajo, da je sklepnim slovesnostim svetega leta na božični večer sledila približno ena milijarda ljudi. Slovesnosti je namreč prenašala televizija v svetovni povezavi prek treh satelitov. Na trgu sv. Petra je bilo zbranih nad stotisoč Rimljanov in drugih romarjev.

Svetoletna vrata je papež zaprl tri minute pred polnočjo. Sveta vrata so samo zaprta in ne bodo zazidana, kot je bilo doslej v navadi. Odpri se bodo v letu 2000, če ne nastopi kakšna sprememba. Pavel VI. je opolnoči na trgu sv. Petra daroval sv. mašo.

V govoru je poudaril duhovne vrednote svetega leta. Ljudje naj ne pozabijo na molitve. Trudijo naj se za pravo bratsko ljubezen na vseh področjih življenja.

Iz daljne Formoze

S. Anica Miklavčič in družbi goreče katoliške družine na Taiwanu (Formozi)

Pri iskanju podatkov za Primorski slovenski biografski leksikon Goriške Mohorjeve družbe sem prosil Tržačanko sestro Anico Miklavčič, ki je sedaj na Formozi, naj mi pošlje osebne podatke zase in za svoja dva brata. Takoj mi je odgovorila s pismom iz mesta Chungli (3. novembra 1975) in priložila tudi fotografijo. Ker se mi zdi škoda, da bi to spremeno pismo ostalo kje v arhivu GMD, ga tu v celoti objavljam. - **Lojze Škerl**

Z velikim veseljem sem prejela vaše pismo, ker mi v prvi vrsti obujate lep spomin na Istro, kjer sem bila eno leto skupno z mojim pok. bratom Poldetom. Jaz se pa res ne spominjam več, kje sem vas srečala. Zelo rada bi ustregla vaši želji, a ne vem, če bo prav, kar bom napisala. Veste, že skoro 40 let živim na Japonskem in Kitajskem, zato je moja slovensčina revna; pomislite, da skoro ne vem pravzaprav, kaj pomeni beseda »leksikon«. Vseeno bom poskusila kar bo mogoče, da ustrezem vaši prošnji. V Trstu me najbolj dobro poznajo še nekatere Marijine družbenice iz ul. Risorta 3, ker sem tudi jaz spadala v to Marijino družbo predno sem postala misijonarka. Te mi vedno pišejo in tudi pomagajo.

Drugi sorodnikov nimam v Trstu, ker so starši že davno umrli, brat Leopold

je umrl leta 1939, ostal je samo p. Albin, ki je sedaj v Parmi. On želi živeti tiho in skrito potem ko je prišel nazaj iz misijonov 1960. Zelo malo piše, pa tam v uradu veliko dela za misijone.

Jaz sem že šest let tu na Formozi in misijoniram med mladino in med ubogimi »jetnicami« v zaporu. Naše glavno delo je »pastoralno delo« v pomoč našemu župniku, kateri je frančiškan in ne zna še dobro kitajščine. Imamo lep otroški vrtec in velik penzionat za dekleta, ki delajo v tovarni podnevi in študirajo zvečer. Hodijo v večerno šolo ob 6-9.30. Osemdeset jih je.

Prilagam list in nekaj podatkov o mojih bratih. Prosim, oprostite, če je kaj slabo napisano... samo »volja« je dobra. Tudi jaz se večkrat oglasim v »Katoliških misijonih« in pošljem tudi kako sliko. Slovenka sem — Primorka, in zato ponosna. Vsa sem zapustila za Boga — tudi svoje domovine ne bom nikdar več videla.

Zelo rada berem »Katoliški glas«, ki mi prinaša tržaške novice in včasih tudi vaše besede. Pošilja mi ga družbenica. Čeprav daleč — čutim, da sem v Kristusu združena z vsemi mojimi Slovenci tam v Trstu in molim za vse, posebno za duhovnike.

Vdana sestra Anica Miklavčič, kanosijanka.

Dr. Jože Prešeren:

Marijina družba „Marije milostljive“

V nedeljo 7. decembra je Marijina družba »Marije Milostljive« v ulici Risorta v Trstu svečano proslavila 75-letnico svojega delovanja. Za ta svečani in važni dogodek je sestavil njen voditelj dr. Jože Prešeren knjigo *Marijina družba Marije Milostljive*, ki jo je založila Družba sama in šteje 139 strani. Cena 3.500 lir.

V knjigi je dr. Prešeren živahno popisal dolgo in težko življenje te Marijine družbe, ki je bila ustanovljena 22. julija 1899 s sedežem v kapelici šole Družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu. Na prvem zboru je bilo 250 kandidatkin, vodil pa jih je Anton Stemberger, ustanovitelj in kaplan pri Novem sv. Antonu. Ze naslednje leto so vzele v najem armensko cerkev očetov meharistov v ulici Giustinelli in jo obdržale do leta 1937 za mesečne shode. Ker pa so potrebovale sobe za sestanke in socialno delovanje, so najele marca 1907 v ulici sv. Frančiška 15 večje prostore, da so dobile dvorano z odrom, kapelico, čitalnico in še eno sobico. Februarja 1912 je tržaški škof Andrej Karlin blagoslovil Marijin dom v ulici Risorta in ta dom je služil svojemu namenu do leta 1968, ko so ga podrli in na njegovem mestu postavili sedanjeja, ki je štirinadstropen, ima kapele, dvorano in vrsto sob z modernimi udobnostmi.

Leta 1901 je bilo v Družbi že nad tisoč deklet in žen in tedaj so se prvič udeležile procesije sv. Rešnjega Telesa. Poročevalec v tedanjem listu *Svetilnik* je prizor (takole opisal): »Oči vseh so se obrnile na diven prizor. V sončnem sijaju je zasijala kakor v ognju bleščeča se zastava slovenske družbe Marije milostljive. Za njo pa dolga vrsta snežnobelih Marijinih hčer, da njimi dolga vrsta Marijinih sester, vse z družbeno svetinjo, belo zavezo na glavi in gorečo svečo v roki. To je bil prizor, kakor ga Trst še ni videl. Vsako oko je bilo rosnó. Na zastavi je naravnost gorel kakor v zlatem ognju slovenski napis "O Marija, naša Mati!" Ves čas so molile in peele slovenske pesmi, prav tako pa tudi druge skupine, ki so se udeležile procesije s svojimi zastavami. Ko so magistratni očetje zvedeli, da bo pri procesiji sodelovala Marijina družba, so sklenili, da se je oni ne udeležijo in prav tako ne mestni stražniki in mestni pevski zbor.« Že omenjeni poročevalec zaključuje: »Magistrata ni nihče pogrešal in mestne pevce so obilno nadomestili pevci bratovščine sv. Cirila in Metoda in pevke slovenske Marijine družbe.«

Prvi voditelj je moral zaradi pritiska nasprotnikov leta 1903 zapustiti Trst, novi voditelj Družbe je bil tri leta Franc Kosce, za njim Franc Guštin do 1937, to je celih 31 let. Tedaj se je Družba zelo razmahnila. Ustanovili so razne odseke: odsek sv. Marie je skrbel za dekleta, ki so prihajala v Trst služiti. Članice Marijine družbe so organizirale »kolodvorsko stražo«, ki je dekleta sprejemala pri vlakih in jih vodila v Marijin dom, kjer so dobila začasni dom. Pijev oziroma Pavlov odsek je skrbel za slovenske časopise in knjige in za Družbino knjižnico. Misijonski odsek je podpiral misijone, odsek sv. Cecilije je skrbel za cerkveno in narodno petje, Katarinin odsek je pripravljaval igre in prireditve, ki so jih imenovali »veselice«. Bili so še drugi odseki in vsak po svoje skrbel za versko, socialno in narodno življenje članic in Slovencev v Trstu in okolici.

Leta 1907 so uprizorile prvo igro in od

tedaj ni bilo leta, da bi članice ne pripravile štirih iger in kake akademije. Režirale so večinoma učiteljice, kot Hedvika Pregelj, Anica Čok, Stana Oficija od 1940 dalje in druge. Pod fašizmom so bile to edine slovenske prireditve v Trstu, zato so bile toliko pomembnejše. Marijina družba je namreč vsa leta delovala, čeprav se je morala boriti na vse strani.

V knjigi je opisano celotno življenje te pomembne Družbe, ki je imela za voditelja še Ivana Omeršo (1937-67) in zdaj Jožeta Prešerna. Lahko sklenemo to poročilo z besedami sestavljavca (knjige): »Za neko društvo je gotovo dobro znamenje, če po 75 letih ustanovitve še deluje. To dejstvo dokazuje, da raste iz globokih korenin in da se zavzema za visoke cilje.« V knjigi je polno podatkov iz splošnega tržaškega življenja.

Knjiga je pomemben dokument za zgodovino Slovencev v Trstu, napisana po Družbinih arhivih in kroniki, poživljena pa s številnimi fotografijami iz Družbinega življenja, ki je bilo zelo razgibano in za vse koristno.

Prof. Martin Jevnikar
(Literarne vaje, XXVIII. let. - štev. 2)

Prosim za besedo...

Prosim za besedo, da bi predlagal uredniškemu konzorciju »Katoliškega glasa«, naj povabi svoje bralce k objavljanju spominov iz pretekle vojne.

Končujemo jubilejno leto miru in svobode, tridesetletnico nove dobe, ki se je bila začela za pol sveta z uničenjem nekaterih tiranov. V tem letu je bilo na slovenskem prostoru polno spominskih svečanosti in vstalo je precej novih spominov žrtvam iz osvobodilnih bojev. Se več je bilo v tisku objavljenih spominov, dokumentov in novih komentarjev ali zgodovinskih ocen, kakor tudi novih literarnih obdelav dogodkov v letih 1939 do 1947 in ne malo tudi za dobo med obema vojnama. Vse to dopolnjuje številne prejšnje spise. V tridesetih letih se je nakopičilo ogromno tiskane gradiva za bodoče zgodovinske in literarne kritike. Vendar iz dosedanjih publikacij zija še mnogo pomanjkljivosti, hudi pomanjkljivosti. Kje bo bodoči zgodovinar našel vire za izpolnitev vrzeli?

Med nami je še mnogo živih prič za vojne in revolucijske dogodke od 1941 do 1947 in nekaj »očividcev« tudi za še bolj oddaljene dni slovenske preteklosti. Imamo dosti ljudi, ki so mnogo doživeli, mnogo videli in slišali, mnogo pretrpeli — in niso doslej še nič ali premalo popisali. Kako bi bilo škoda, da bi njih spomini šli v pozabo z njihovo smrtjo!

Naj bi torej »Katoliški glas« v posebni rubriki začel objavljati pričevanja doslej molčečih! Ta moj predlog vsebuje kajpak vabilo vsem, ki imajo kaj povedati in znajo sami popisati ali pa zaupati sposobnemu zapisovalcu, naj se vzdramiijo in bodočim rodovom izročijo, kar vedo iz tistih najstrahotnejših dni slovenske preteklosti in kdor je odkril pomanjkljivosti v zgodovinskega za prejšnja desetletja, naj pohiti s svojim pričevanjem izpolnjevati tudi tiste »špranje«!

Premnogo smo že zamudili, ker smo marsikaj pozabili. Marsikaka dokumentacija je bila tudi uničena. Govorim iz lastne izkušnje. Med vojno sem si zapisoval

Predstavitve knjige »Il teatro sloveno«

V soboto 20. decembra je bila v mali dvorani gledališča Rossetti predstavitev italijanske knjige »Il teatro sloveno«, ki je antologija slovenske dramatike od začetka do danes. Izšla je pri založbi Marsilio Editori v Padovi na 388 straneh; pripravili so jo Josip Tavčar, Furio Bordon in Josip Koruza, prevode odlomkov pa so preskrbeli slovenski profesorji iz Trsta.

V uvodnem govoru je Guido Botteri, predsednik Stalnega italijanskega gledališča v Trstu, pojasnil, kako je prišlo do knjige. Ze leta 1968 so se v Ljubljani dogovorili, da bodo kot most širili slovensko kulturo, predvsem gledališko, med Italijani. Najprej so prevedli in uprizorili Grumov »Dogodek v mestu Gogi«, zdaj je izšla antologija, prihodnje leto pa se bodo ob Cankarjevi stoletnici spomnili tega jubileja s kako njegovo dramatsko predstavo v Italijanski.

Za njim so igralci italijanskega in slovenskega gledališča recitali odlomek iz Cankarjevih »Hlapcev« in Smoletove »Antigone«. Prof. Tavčar je prebral uvod, ki ga je napisal v knjigo, predvsem pa je poudaril kulturne vezi med Slovenci in Italijani, ki jih je gledališče občutilo prav ob svojem začetku in tudi pozneje. Glede izbire tekstov je pripomnil, da so sprejeli

nekaj kronike. Leta 1943 so mi jo neodgovorni ljudje zaplenili. Nadaljevanje so mi leta 1945 neke preplašene duše v moji odsotnosti požgale. Kako bi mi bili tisti skromni zapiski iz mojega majhnega pozorišča dragoceni! Ostali so le obledeli spomini.

Tako se je zgodilo še marsikomu drugemu v še večjih in važnejših razmerjih. Dajmo, vsaj to objavimo, česar se še spominjamo! S kakšnim užitkom prebiramo naprimer Jurčeve knjige »Skozi luči in sence« ali pa Kobalovi knjigi »Svetovni popotnik pripoveduje«! Koliko doslej ne znanega nam te knjige razodevajo! Kako dragocen vir za bodoče zgodovinarje bodo ti in mnogih drugih piscev tiskani spomini!

Nima vsakdo zgodovinsko pomembne stvarine za celo knjigo. A tudi kratek, droben doživljaj posameznika utegne tvoriti dragocen kamenček za sestavo popolne mozaične podobe o slovenski preteklosti. Prav za take posamezne, seveda zgodovinsko zanimive prispevke naj bi »Katoliški glas« nudil prostor in za daljše in bogatejše spise naj bi dajal pobudo!

Ker smemo biti z veliko večino dosedanjega povojnega zgodovinskega o Slovincih temeljito nezadovoljni, bo za »Katoliški glas« zelo častno, če bo prispeval k dopolnjevanju in restavriranju zgodovinskih resnic. Tudi to bo zgodovinska zasluga.

Hvala časopisu za prostor, hvala bralcu za branje!

Stanko Žerjal

tržaške novice

najboljše, pri tem pa so tudi gledali na to, da bi jih Italijani razumeli.

Končno je Mara Poldini-Debeljuh pojasnila način prevajanja. Ker je bilo malo časa, so prevajalci gledali v glavnem na to, da bi bil prevod berljiv.

Udeležba je bila zadovoljiva.

Nova premiera SSG: »Barbari«

SSG iz Trsta je imelo v petek 19. decembra tretjo premiero v letošnji sezoni. Na vrsti je bilo delo ruskega dramatika Maksima Gorkija »Barbari«, ki je doživelo krstno uprizoritev v slovenščini. Za prevod je poskrbel prof. Janko Moder, kateremu gre zato tudi zasluga za lep in čist jezik. Režiral je Stevo Zigon, sceno je pripravil Petar Pašič, kostume pa Božana Jovanović, vsi trije iz Beograda.

V »Barbarih« slika Gorki življenje v ruski provinci ob koncu prejšnjega stoletja. Prihod inženirjev, ki načrtujejo železniško progo, nekoliko razgiba dolgočasno življenje malega podeželskega mesta, vendar se v bistvu nič ne spremeni. Gorkija zanimajo zlasti notranji nagibi, zato so njegove osebe psihološko poglobljene. Naniža nam galerijo najrazličnejših likov, ki so zanimivi, a morda preštevilni. Tudi dogajanje je preveč razvlečeno, čeprav hoče avtor s tem prikazati dolgočasnost in brezperspektivnost tamkajšnjega življenja. Če veljajo ti pomisleki tekstu, pa zaslužijo igralci pohvalo za svoj trud in za prepričljive like, ki so jih ustvarili.

Izjava mladinske komisije SSk in ZSMI

Predstavniki mladinske komisije Slovenske skupnosti in delegacija tržaške Zveze socialistične mladine Italije, ki so se zbrali na sedežu pokrajinske federacije PSI, so se razgovorili o ustanovitvi slovenskega šolskega okraja in o vprašanju globalne zaščite slovenske manjšine. Predstavniki sta soglašala, da je treba čimprej ustanoviti slovenski šolski okraj, kar je seveda povezano s prizadevanjem za globalno rešitev odprtih vprašanj Slovencev v naši deželi.

Predstavniki sta poudarili, da okraj še zdaleč ne predstavlja »geta«, v katerega naj bi se zaprle slovenske šolske ustanove, temveč je nujen pogoj za kulturni razvoj Slovencev s celotnim razvojem deželnega prebivalstva.

Mladinska komisija SSk in ZSMI sta mnenja, da je rešitev omenjenih vprašanj povezana z doslednim uresničevanjem aktivnih določil, ki predvidevajo aktiven poseg države in upravnih teles za zaščito narodnih manjšin. Zato pozivata politične sile, da se obvežejo za izdelavo zakonskih norm o globalni zaščiti predvsem na deželni ravni.

Sala z bombo

Na sveti večer se je v cerkvi pri S. Jakobu pripetil zoprn dogodek. Neznavec je med slovensko polnočnico telefoniral, da je v cerkvi nastavljen bomba. Kaplan Silvij Suligoj je moral pohiteti z bogoslužjem (bilo je že pri obhajilu), nato je povabil ljudi, naj nemudoma izpraznijo cerkev. Policija je izvršila skrbno preiskavo, a bombe na srečo ni bilo.

Dogodek je močno odjeknil med našimi ljudmi, saj so ga vsi ocenili kot znak narodnostne nestrpnosti. Posebno težo mu dajeja čas in kraj, kjer je bil izveden.

Otroški vrtci v tržaškem mestu

Tržaška občina bo kmalu zaključila z gradnjo novega otroškega vrtca pri Sv. Ivanu v ul. Cave. V novo poslopje bodo premestili oba oddelka občinskega otroškega vrtca, slovenskega in italijanskega, ki sta sedaj nastanjena v poslopju slovenskega učiteljskega v ul. Caravaggio, obenem pa bodo odprli še dodatno tretjo sekcijo. Skupno bo v novem otroškem vrtcu prostora za 120 otrok. Odprli ga bodo predvidoma že v januarju. Tako bo na slovenskem učiteljsku rešen problem potrebnih učilnic.

V kratkem bodo odprli tudi dva oddelka otroškega vrtca v zavodu Sergio Laghi v ul. Conti. Tako bodo na začetku leta 1976 v tržaški občini aktivni 104 oddelki otroških vrtcev, ki bodo lahko sprejeli 4.400 otrok. Za šolska poslopja, zlasti za otroške vrtce, je do sedaj občina vložila že dve milijardi in pol lir. V letu 1975 sta bila odprta še dva nova otroška vrtca: na Greti in v ul. Puccini, v prihodnjem šolskem letu pa se bosta pridružila še dva: v Domu emigrantov in pri Sv. Magdaleni.

Bralci pišejo

Ob uprizoritvi »Stare garde«

V teh dneh je Stalno slovensko gledališče iz Trsta podalo na goriških odrih igro »Stara garda«. Lepa in zelo poučna stvar, ki bi zaslužila, da bi si jo ogledal marsikateri mlad par, ki ima na skrbi ostarelega očeta ali mater. Trojica igralcev (Sardočeva, Lukeš in Kobal) so jo izredno prepričljivo igrali. Vendar... vendar!... Med občinstvom tako v Standrežu kot v Steverjanu je bilo veliko otrok. In ko so ti izkušeni igralci videli pred sabo toliko nedorasle mladine, ali niso mogli pustiti ob strani grobih, prostaških izrazov zlasti na začetku igre? Delo samo je dovolj močno in ne rabi takih »zabeljenih« poudarkov. Menda ne bo kdo trdil, da to spada k »umetnosti« in da ne razumem, kaj je »umetnost«! Da čujem take izraze, grem v vsako slovensko ostarijo, naročim kozarec vina in jih slišim podobne; in mi ni treba plačati 1.000 lir vstopnine! Torej, drago Stalno slovensko gledališče iz Trsta, čas bi že bil... itd. itd.

Gledalec v Steverjanu

Slovenščina za Slovence

Okrog sto tisoč Slovencev živi v tujem svetu. Ker nas je malo, živimo največkrat osamljeno. Otroci žive v tujem okolju. S starši govorijo slovensko, z vsem ostalim svetom pa jezik naroda, kjer žive. Besedni zaklad materinega jezika je besedni zaklad, ki so jim ga dali starši. Zadostuje za navaden, domač pogovor. Za debato ali branje leposlovnih knjig ne zadostuje, starši pa navadno niso v stanju slediti otrokom v tujem jeziku. Prepada postaja vedno večji. To čutijo starši, to čutijo otroci.

Zato sem parkrat sprožil misel med Slovenci na Svedskem, ali ne bi bilo primerno, da bi pošiljali svoj naraščaj na počitnice v naše zamejstvo, na primer v Gorico. Predlog je bil sprejet z navdušenjem. Seveda je bila to le zamisel. Treba je zvedeti, kaj poreče druga stran.

In tako vam postavljam v tej zvezi nekaj vprašanj. Prvič, ali obstoji sploh možnost, da bi Gorica ali Trst sprejela večje število slovenske mladine v času počitnic. Ali obstoje primerni prostori za organizacijo tečajev slovenskega jezika. Tretjič, ali obstoje primerni internatski prostori in možnost primerne nadzorstva. Zamejstvo bi v tem oziru lahko vršilo poslanstvo daljnosežnega pomena. V poštev pride tudi sprejem mladine v slovenskih družinah med šolskimi počitnicami. Sčasoma bi se razvil posebne vrste turizem, pri katerem bi lahko sodelovali vsi brez izjeme.

Božo Prevorsek, Svedska

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Življenjski jubilej zaslužnega beneškega duhovnika

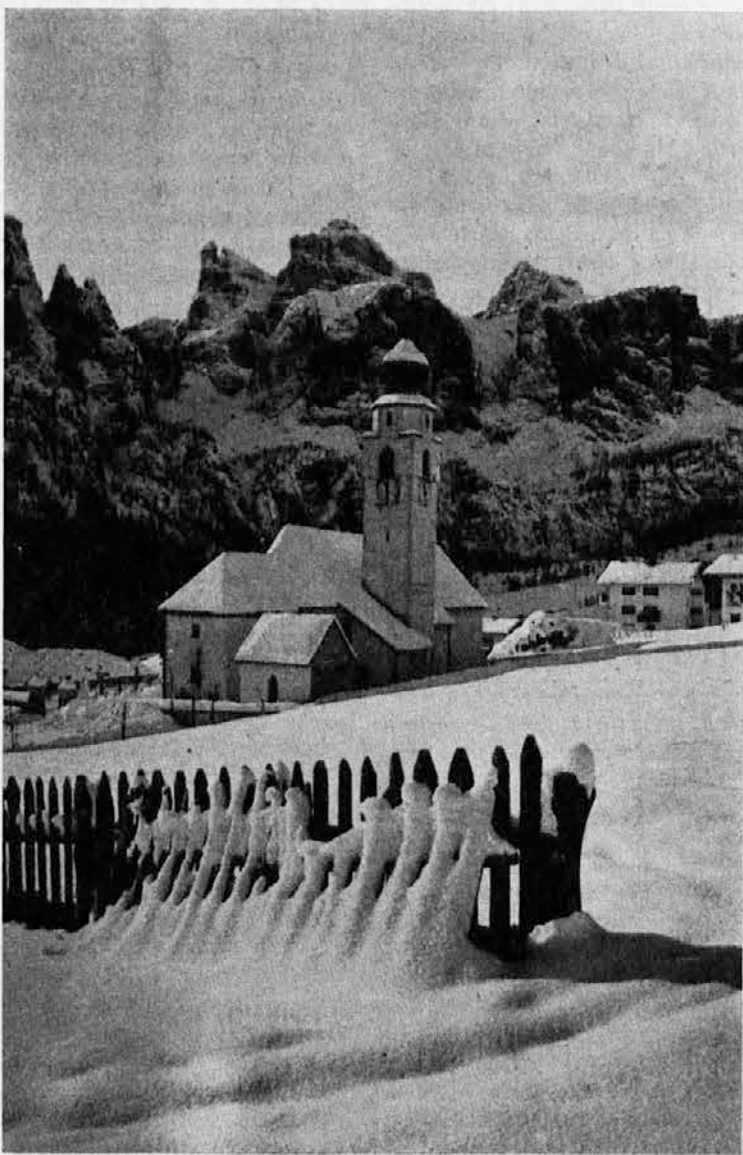
Na božični dan 25. decembra 1975 se je srečal z Abrahamom trbijski župnik g. Emil Cencig. Jubilar je znan duhovnik v Nadiških dolinah, kjer od leta 1957 vodi trbijsko župnijo. Poln energije in še bolj poln ljubezni do svojega ljudstva stoji na braniku njegovih pravic v cerkvi in tudi v javnosti. Skupaj z nekaterimi drugimi duhovniki (Laurenčig, Birtig) izdaja glasilo Nadiške doline »Dom«, ki se zmeraj krepko in pogumno bori za beneško ljudstvo. Sodeluje tudi pri raznih skupnih nastopih in prid Benečanov, posebno še pri vsakoletni kulturni prireditvi na Kamenici. Reči smemo, da je nekako animator slovenskih duhovnikov v Nadiških dolinah.

Gospodu jubilaru čestita tudi »Katoliški glas« in vse slovensko ljudstvo v zamejstvu. Želimo mu, da bi še dolgo stal na braniku svojega ljudstva in da bi žel veliko uspehov pri tem.

Slovenec izvoljen v avstralski senat

Na zadnjih volitvah v Avstraliji je bil izvoljen na listi liberalne stranke v senat Milivoj Emil (Miša) Lajovic. S to izvolitvijo je ta čast doletela prvega Slovence, povojnega begunca. Lajovic se je rodil leta 1921 v Ljubljani in je prišel v Avstralijo leta 1951. Bil je prvi predsednik Slovenskega društva v Sydneyu in je še vedno njegov član. V avstralski liberalni stranki je od leta 1959. Emigracijo je začel kot navaden delavec v tovarni za dve leti.

Kot znano, je v Avstraliji prišlo pri zadnjih volitvah do velike spremembe in je bila laburistična (socialistična) stranka poražena z veliko večino po liberalni stranki; sedaj je pričakovati radikalnih ukrepov na gospodarskem področju, da se popravi zavoženo gospodarstvo in tudi v zunanji politiki pomeni zmaga liberalcev povratek k tradicionalnemu prijateljstvu do zapadnega sveta. - Peter Urbanc

Dolomiti zagrneni v belo spokojnost: Colfosca (1645) proti masivu Sella

Božičnica na Mirenskem Gradu

V cerkvi Zalostne Matere božje na Mirenskem Gradu je bila v nedeljo 4. januarja popoldne božičnica. Moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice je odpel vrsto božičnih melodij. Svoj delež je doprinesel tudi močnejši domači mešani zbor. Zaključili smo s sveto mašo, ki je ob božičnih zvokih zadobila še poseben čar. K vedremu razpoloženju je pomagalo tudi lepo sončno popoldne s prelepim razgledom na zasneženi venec gora v daljavi.

Sovodnje

Na osnovi člena 45 dekreta 416 je bil 24. decembra 1975 na ljudski šoli v Sovodnjah ustanovljen odbor staršev (Comitato dei genitori). Sestavljajo ga Marija Gulin Tomasi, Lucijan Fajt, Karel Drago Butkovič, Danilo Cotic in Anamarija Paolletti Tomšič. Slednja je bila izvoljena za predsednika omenjenega odbora.

Podjetje Ribi bo vozilo še šest mesecev

Ko se je že zdela, da po novem letu goriško podjetje Ribi ne bo več prevažalo dijakov v šolo in delavcev na delo, so zadnji dan leta 1975 našli rešitev. Deželni odbor je obljubil, da bo še šest mesecev dajal podjetju podporo kot jo predvideva zakon. Med tem časom naj občine in goriška pokrajina najdejo ustrezen rešitev v tem, da se prevozi zaupajo javnemu konzorciju, ki naj se ustanovi. Za šest mesecev je torej zagotovljen prevoz delavcev in dijakov. Ali bodo v tem času res ustanovili konzorcij, je pa druga vprašanje. Ali bo ta konzorcij upravljal proge bolje in bolj poceni kot Ribi, je pa vprašanje zase.

★ ZA KMETOVALCE ★ Koli v naših vinogradih

Ker je treba staviti trtam vsako leto nove kole, kolce ali raklje, ko stari segnjajo, bi hotel opozoriti naše vinogradnike na nekatera dejstva, ki so s tem v zvezi. Za sečnjo kolov je najboljši čas jesen, ko listje odpade, tj. konec novembra in začetek decembra. Seveda je čas za sečnjo še vso zimo. Marca pa je že prekasno, ker se drevje že pripravlja na brstenje. Po stoletnih skušnjah naših prednikov pa tudi mojih bi še to dodal, da mena lune neverjetno vpliva na trajnost kolov. Pripraven čas za sečnjo naj bi bil od zadnjega do prvega krajca, najboljši pa je

tik ob mlaju.

Najpripravnější les za kole je akacijev, ker se najlaže kolje in lupi in je tudi najbolj raven. Za akacijo pride kostanjev les, nato jesenov in hrastov, v manjši meri pa nagnoj in murvin. Slabši les dajo bor, gaber, topol in vrba.

Da podaljšamo trajnost kolov, jih še sveže olupimo, izvzamši debelejšje, katerim pustimo lub pri vrhu v dolžini kakih 30 cm, da ne razpokajo, potem pa jih takoj namakamo v 6 % raztopini modre galice z glavami navzdol. V tej raztopini pustimo kole kaka dva do tri tedne, potem jih obrnemo ter zopet namakamo toliko časa. Ko je namakanje končano, jih dobro posušimo.

Najprimernejša za namakanje je betonska kad, katero si lahko napravimo sami. Mere naj bodo: vsaj 1 m do 1,20 globoka, široka 1 m do 1,5 m, dolga tudi toliko. Seveda se mere ravna po potrebi kolov ali velikosti vinograda.

Ce nimamo cementne kadi, lahko uporabimo kak star porabljen sod, seveda večjega obsega. Če je kad na dvorišču ali v bližini hiše, moramo napraviti pokrov, da ne pride, kadar ni v rabi, do kake nesreče.

Drugi način je ožiganje glav kolov. Seveda moramo pri tem paziti, da nam ogenj ne ožge preveč kolov, ker bi postali neuporabni. Vendar ta način le še malo-ko uporablja, odkar je v rabi galica.

Tretji način je uporaba karbolineja. Pri tem prebarvamo glavo kola vsaj v dolžini 40 cm ali namakamo v za to pripravljenem sodu vsaj nekaj dni. Za to barvanje ali namakanje morajo biti koli popolnoma suhi.

Četrty način zahteva sod iz pločevine, pod katerim zakunimo ogenj, da katran zavre. V to zavrelo vtaknemo popolnoma suhe kole z glavami navzdol. Kuhati se morajo vsaj nekaj ur, da se dodobra prepotejo.

Zadnja dva načina sta najbolj umazana in tudi najdražja. Koli, obdelani na ta dva načina morajo priti v zemljo vsaj v začetku zime, da se grozdje ne napije okusa po katranu.

Kdor pa nima svojega gozdiča, ki bi mu dajal potreben les za kole ali si napravljajo nove večje vinograde, bo morda še najbolje, če si oskrbi kole iz cementa v premeru 8 do 10 cm. Ti koli imajo še to prednost, da se nanje lahko napne mrežo proti toči. Seveda pa je treba imeti za nakup kar obilno denarnico. - D. H.

Božični koncert v zgoniški cerkvi

Vsi, ki smo se udeležili ali pa sodelovali pri božičnem koncertu na dan sv. Treh kraljev v Zgoniku, smo si bili edini, da bi lepše ne mogli zaključiti božičnih praznikov.

Kot na meji dveh svetov stoji kraška vas Zgonik. Kot župnika pripada goriški nadškofiji, kot občino pa si jo lasti tržaška pokrajina. V zgoniški cerkvi pa smo bili vsi kot ena družina okoli čudovito lepših jasic, ki so izražale vse značilnosti našega Krassa s kamnitim hlevčkom, skri-venčenimi drevesi in toplino vzbrstelega žita, ki je mejilo in obenem združevalo ljudi z Detetom.

Cerkve se je napolnila že pred pričetkom. Prišli so ljudje od blizu in daleč, gnani od ljubezni do naših pesmi in do naše verske skupnosti.

Kot gostje, ki so se vabilu poštvalnega župnika Bogomila Breclja z veseljem odzvali, so prvi nastopili pevci moškega zbora »Mirko Filej« iz Gorice. Preskrbena bi bila vsaka pohvala, ki bi jo izrekli in lepe stvari ne potrebujejo hvale. Pod vodstvom Zdravka Klanjščka so zapeli vrsto naših lepših božičnih pesmi: Hitite kristjani, Blažena noč, Nad Betlehem, Pastirji povejte, Ura je polnoči, Nikar ne dremajte ter Zvonovi so speve zapeli. Za lepo povezavo med pesmimi je poskrbel predsednik SKPD »Mirko Filej« Viktor Prašnik. Verniki so s prisrčnim aplavzom nagradili goriške pevce.

Zora Piščanec iz Gorice je recitirala nekaj pesmi z božično motiviko, Bršljanskega, Ljubke Sorlijeve, Brune Pertotove, Alberta Miklavca ter Lada Piščanca.

Z velikim zanimanjem in toplo simpatijo smo sledili izvajanju zgoniškega mešanega zbora, ki nam je pod vodstvom Toneta Kostnapfla zapel šest božičnih pesmi: Hitite kristjani, Slava na višavi, Blažena noč, Jezus moje sonce, Le spavaj

sladko Dete in Angelsko petje. Devetnajst-članski mešani zbor zelo mladih deklet in fantov je zapel ubrano in občuteno.

Ko smo pozneje govorili s pevskami, so nam povedale, da navadno vadijo dvakrat tedensko. K vajam prihajajo redno, nekatere še prav od daleč; učitelj Tone Kostnapfl ima z njimi veliko veselja in polaga v ta zbor velike upe. Komaj tri leta obstaja, pa si je že našel svojo pot in se uveljavil na dveh Cecilijankah v Gorici in tudi doma v cerkvi ter v zunanem prosvetnem delovanju. Želimo mu še veliko vztrajnosti, iz katere rastejo uspehi.

Nastopil je še mladinski, osnovnošolski zbor iz Zgonika, ki je zapel dve božični, Srečna si štalca ter Spavaj, spavaj. Pet deklic nam je za zaključek zaigralo na piščalke dve božični.

Sledilo je še nagajevanje jasic iz zgoniških domov. Jaslice sta si ogledala in ocenila Franca Ferletič iz Doberdoba ter

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

prof. Franko Žerjal, ki je tudi prečital imena štirih znakovalec (Zdravko, Aleš, Bogdan in Sonja).

Blagoslov z Najsvetejšim, ki ga je podelil prosek župnik msgr. Šibenik, je zaključil četrto revijo božičnih pesmi v Zgoniku.

S tem pa prireditve še ni bila zaključena. Nadaljevala se je v restavraciji, kamor je župnik Breclj povabil vse sodelujoče. Pri pogrnjenih mizah, polnih dobrot, se je koncert nadaljeval. Izmenoma sta pela moški zbor »Mirko Filej« in mešani zgoniški zbor. Oba zbora sta žela obilo odobravanja, saj sta dokazala, kaj vse zmore ljubezen do petja in požrtvovalnost dirigentov. - Z. P.

Nove pošne pristojbine

Od 1. januarja 1976 dalje so bile povišane vse pošne pristojbine. Nove so naslednje: tiskovine 40 lir; razglednice, vizitke (v odprti ovojnici), voščila 100 lir; pisma 150 lir do 20 gramov, od 20 do 50 gramov 270 lir, od 50 do 100 gramov 350 lir; priporočena pisma 400 lir; ekspresna pisma 450 lir; trgovski računi 130 lir; pisma v inozemstvo 150 lir.

OBVESTILA

Seja Zveze slovenske katoliške prosvete bo na sežu v ponedeljek 12. januarja ob 20.30.

Volitve na višjih srednjih šolah v Gorici bodo v nedeljo 18. januarja na gimnaziji-liceju in učiteljski v razne šolske organe in sicer: volitve v razredne svete (vsak razred ima svoj razredni svet), v disciplinski svet za dijake in dopolnilne volitve za zavodni svet.

SKPD »Mirko Filej« je povabilo v goste veroučno skupino z Rakovnika in Ljubljani. V nedeljo 18. januarja ob 16.30 bodo v Katoliškem domu predvajali dramo Stanka Canjkarja »Zvestoba«. Že danes opozarjamo na to sodobno slovensko dramo, ki jo bo podala mladina iz Ljubljane.

V spomin na prof. R. Bednarika, ki je več let urejeval Trinkov koledar, zbirajo pokojnikov prijatelji v Gorici prispevke za omenjeni koledar. Isti bo leta 1977 obhajal 25 let odkar izhaja. Zato bi bilo prav, da se naših bratov Benečanov ob tej priložnosti posebej spominjamo. Z darom za njihov priljubljeni koledar pokažemo, da smo pri njihovih težavah z njimi. To jim bo v veselje in pobudo. Darove sprejema Katoliška knjigarna v Gorici.

Sv. maša za cerkveno edinost bo v ponedeljek 12. januarja ob 18.30 v Marijinem domu v ul. Risorta 3, Trst.

Boršt. V nedeljo 11. januarja pride na obisk v našo župnijo ap. adm. tržaške škofije msgr. Peter Cocolin. Po maši, ki bo ob 9. uri, se bo g. nadškof srečal z verniki v župnijskem domu.

Duhovne vaje za duhovnike v Tinjah na Koroškem bodo od nedelje 8. februarja ob 18. uri do srede 11. februarja do 14. ure. Vodil jih bo prof. dr. Anton Terstenjak. Govoril bo o krizi identitete sodobnega duhovnika. Prijave sprejema Katol. Dom prosvete Sodalitas A-9121 Tinje-Tainach do 15. januarja 1976. Če ni odpovedi s strani Doma, je prijava sprejeta.

DAROVİ

Za sklad Katoliškega glasa: prof. Cremonesi 5.000; druž. Princič-Spessot ob smrti Alojzije Princič 20.000; Goljevček-Marusič 4.000; N. N., Gorica, 10.000 lir.

Za Katoliški dom: F. B., Gorica, 10.000; Goljevček-Marusič, Sovodnje, 4.000 lir.

Za Alojzijevešče: A. Ravnik 25 USA dol.

Za Zavod sv. Družine: podporno društvo Gorica 50.000; Franc Simčič v počastitev spomina prijatelja in kolega Stanka Faganela 10.000; N. N. 24.000 lir.

Za SKAD: N. N. 3.000; N. N. 2.000 lir.

Iva Stibilj-Galassi daruje za cerkev sv. Ivana in ACM po 6.000 lir.

Namesto cvetja na grob sestrični Nataliji Simoniti roj. Mavrič darujeta Gizela in Ivan Princič za Zavod sv. Družine in Alojzijevešče po 5.000 lir.

Nada De Reja daruje za Zavod sv. Družine, Alojzijevešče, Katoliški dom in sklad Katol. glasa po 2.500 lir.

Za obnovu cerkve v Sv. Križu pri Trstu: Marija Sulčič 10.000; Marko Udovič 10.000; Leopold Bavčer 50.000; Slavica Košuta 5.000; Cilka Vidoni 20.000 lir.

Za Finžarjev dom na Opčinah: družina Suhadolc namesto cvetja na grob Natalije Simoniti r. Mavrič 10.000; družina Lapornik 10.000; družina Beličič 10.000; N. N. 10.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: družina Palumbo 10.000; Lojzka Škerlavaj, mesečni prispevek, 3.000; Zora Hrovatin namesto cvetja na grob Karla Sosič 1.000; Ivanka Dolenc ob obletnici smrti sina Jadrana 10.000; Stanko Hrovatin namesto cvetja na grob Franca Stor 5.000; Pina Malalan 1.400; Marija Dolenc v spomin nepozabnemu bratu Jožefu ob 30. obletnici smrti 15.000; Jelka Danec-Cvelbar v spomin pok. Karla Sosič 10.000; dr. Domenico Vuga 12.800; Erminija Kalc 5.000; Albino Origoni 10.000; N. N. 20.000; družina Stor v spomin moža in očeta Franca 5.000; Ana Hrovatin 5.000; družina Vallepulcin o krstu 5.000; Ana Sosič 2.000; Alberta Vremec 10.000; Zmaga Malalan 2.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: N. N. 10.000; Mila Ferluga 5.000; Maestro Tullio ob poroki 1.500 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih). Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 11. do 17. januarja 1976

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojano. 9.45 Komorna glasba B. Marcela. 11.15 Mladinski oder: »O dečku, ki ni poznal meje«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Glasba. 16.00 Sport in glasba. 17.00 »Vsi domov«. Igra. 18.30 Nedeljski koncert. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba in glasba za lahko noč.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Scenska glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba za lahko noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.15 Bridke in pikaste. 19.25 Za najmlajše. 20.35 M. Ravel: »Otrok in njegov začarani svet«, opera. 21.20 Glasba za lahko noč.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Deželni koncerti. 19.10 Avtor in knjiga. 20.35 Simfonični koncert. 21.35 Glasba za lahko noč.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Slovenski znanstveniki na univerzi. 19.10 Dopisovanje Savio-Cop. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Proti Damasku«. Tragedija. 22.35 Glasba za lahko noč.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Koncertisti naše dežele. 19.10 Franc Jeza: »Nevidna meja«. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.30 Glasba za lahko noč.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonična glasba. 19.10 Cerkev sv. Silvestra v Spodnjem Mersinu. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Odskočna deska«. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Glasba za lahko noč.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 11. do 17. januarja 1976

Nedelja: 10.20 Otroška oddaja. 11.20 Ljudje in zemlja. 12.25 Slalom za moške. 14.15 Nedeljsko popoldne. 16.00 Pred zimskimi olimpijskimi igrami. 16.40 Košarka Beko: Bosna. 18.25 »Hišica v preriiji«. 20.00 »Kapelski kresovi«. 21.15 S poti po Latinski Ameriki. 21.50 Sport.

Ponedeljek: 17.20 Iz lutkarjevega vozička. 17.40 Mala čudesa velike prirode. 20.00 O. Wilde: Idealni soprog, drama. 21.25 Kulturne diagonale. 21.55 Kratki filmi.

Torek: 17.20 Zapojte z nami. 17.35 Mihec iz Lönnerberga. 21.00 »Vzgoja srca«.

Sreda: 16.55 Hokej Olimpija: Jesenice. 20.00 »Jurjev mesec - listopad«, film. 21.55 Evropsko drsalno prvenstvo.

Četrtek: 16.15 Drsalno prvenstvo. 17.15 Čarobna žoga. 17.30 Solzice. 17.45 Stržkovo popoldne. 18.20 »Bitja, ki živijo na človeku«, film. 20.00 »Pesem«. 21.30 Po belih in črnih tipkah. 22.15 Drsalno prvenstvo.

Petek: 15.15 Drsalno prvenstvo. 16.15 Pred zimskimi olimpijskimi igrami. 17.10 Križem krašem. 18.10 Alpski kvintet. 18.50 Vzgoja brez avtoritete. 20.05 Teversenove pravljice. 20.40 CIA - II. del. 21.40 »Serif v New Yorku«, film.

Sobota: 15.35 Drsalno prvenstvo. 16.35 Po belih in črnih tipkah. 16.35 Lebensborn. - II. del. 18.25 David Copperfield. 20.00 Mi in mladina. 20.30 »Gospa prednica«, film. 22.10 Drsalno prvenstvo.

Za Slovenske goriške skavte: družina D. Vrtovec 20.000; družina Pahor 20.000 lir.

Vprašenje županu doberdobske občine

Na izredni seji 22. decembra 1975 so občinski svetovalci Marija Ferletič, Roman Lavrenčič in Franc Radetič, izvoljeni na listi Slovenske skupnosti, naslovili na župana Andreja Jarca sledeče vprašanje:

Podpisani občinski svetovalci Slovenske skupnosti so ugotovili, da je občinska uprava namenila za gradnjo stanovanjskega poslopja zemljišče v središču vasi, ki je po svoji legi in prvotnem namenu primerno za trgovske in druge javne namene.

Izbira tega zemljišča je toliko bolj nerazumljiva, če se upoštevajo sledeča dejstva: občina je že lastnica zemljišč prav v predelu, kjer so stanovanjska poslopja že dograjena; navedeno zemljišče je last od vojne prizadetih ljudi, katerim je po dolgih letih le uspelo rešiti zapleteno dediščinsko razpravo; obstoječi zakoni predvidevajo za infrastrukturo v predelih, ki so namenjeni gradnji ljudskih stanovanj, posebne prispevke.

Zato podpisani svetovalci vprašujejo občinsko upravo, naj pojasni: kateri so bili vzroki, ki so privedli do navedene izbire; če je res, da prizadeti lastniki niso bili pravočasno obveščeni o sklepu občinskega sveta; če smatra za pravično, da se odzame zemljo na podlagi zakona 865 prav tistim, ki jih je med vojno prizadelo nemško nasilje in to prav v trenutku, ko ima občinska uprava na voljo zemljišča prav v predelih, kjer so že dograjena poslopja za ljudska stanovanja; zakaj ni dala v zgoraj navedeni namen na razpolago svojih zemljišč, ki so po svoji naravi najbolj primerna za take namene.

»TRINKOV KOLEDAR«

za leto 1976 je izšel. Dobite ga v slovenskih knjigarnah v Gorici in Trstu. Cena 600 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

VIKTOR MISLEJ

† 14. 1. 1974

Ljubi oče!
Sanje nežne so Tebe odnesle
v hrepenenja daljino, brezmejno pomlad.
Beseda v noč se nam drobi,
odtrgan cvet nam je srce.

Nabrežina - ob drugi obletnici smrti

ZAHVALA

Dne 27. decembra 1976 je preminul naš

Rado

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali in se udeležili pogreba.

Standrež, 2. januarja 1976

Družina Nanut

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi našega dragega moža in očeta

Stanka Faganela

Posebna zahvala gg. duhovnikom, ravmateljem, profesorjem in dijakom slovenskih srednjih in višjih šol, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so dali v dobrodelne namene in se udeležili pogreba.

Gorica, 7. januarja 1976

Družina Faganel